Täysistunto

Keskiviikko 4.3.2026 klo 14.00—18.05

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen sekä sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 194/2025 vp
Lakialoite LA 10/2025 vp
Valiokunnan mietintö VaVM 2/2026 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 2/2026 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Yleiskeskustelu alkaa. Edustaja Aittakumpu poissa. — Edustaja Strandman.

Keskustelu

17.12 **Jaana Strandman ps:** Arvoisa rouva puhemies! Esityksellä vahvistetaan Suomen huoltovarmuutta muuttuneessa turvallisuustilanteessa. Huoltovarmuusmaksun peruste sidotaan jatkossa energiasisältöön, mikä tekee järjestelmästä johdonmukaisemman ja läpinäkyvämmän. Samalla huoltovarmuusrahaston rahoitusta vahvistetaan tilanteessa, jossa polttoaineisiin perustuvat tulot vähenevät ja varautumisen tarpeet kasvavat.

Huoltovarmuusmaksu on selkeästi veroluonteinen maksu, jossa kerätyt varat ohjataan suoraan huoltovarmuusrahastoon kansallisen varautumisen rahoittamiseksi. Näillä varoilla turvataan kriittisiä toimintoja, varastoja ja järjestelmiä, joihin yhteiskunta nojaa poikkeusoloissa. Korotus kohdistuu pääosin sähköön. Vaikka muutos näyttää prosentuaalisesti suurelta, vaikutus yksittäisen kotitalouden arkeen jää maltilliseksi. Rahoituspohjaa laajennetaan ja tasapainotetaan niin, että huoltovarmuuden kustannukset voidaan kattaa kestävällä tavalla.

Turpeen osalta sääntelyä selkeytetään. Turve tuodaan nimenomaisesti huoltovarmuusmaksun piiriin, ja tilanteissa, joissa siitä ei kanneta energiaveroa, siitä ei peritä myöskään huoltovarmuusmaksua.

Kyse on lainsäädännön täsmentämisestä ja yhdenmukaistamisesta. Ehdotetut muutokset vahvistavat merkittävästi huoltovarmuusrahaston rahoituspohjaa tulevina vuosina. Tämä on vastuullista varautumista ajassa, jossa epävarmuudet ovat lisääntyneet ja omavaraisuuden merkitys korostunut.

Valtiovarainvaliokunta pitää esitystä tarpeellisena ja puoltaa sitä eräin täsmennyksin. Huoltovarmuus on kansallisen turvallisuuden ydintä, ja sen rahoituksen tulee olla turvattu kaikissa oloissa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hoskonen.

17.14 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! On aivan erinomaista, että huoltovarmuudesta puhutaan näin viisaita sanoja. Meidän on syytä varautua, oikeastaan meillä on tavattoman suuri kiire varautua tuleviin vaarallisiin aikoihin. Näemme, mitä tuolla Iranissa, Lähi-idässä, tapahtuu tänä päivänä, siellä koko alueellahan on hyvin levotonta. Miten se säteilee maailman energiapolitiikkaan, Suomen energiatilanteeseen? No, se on ihan varmaa, että se säteilee, koska siltä alueeltahan tulee valtava määrä maailmaan energiaöljyä ja maakaasua, joista Suomikin on ihan varmasti riippuvainen.

Tämä huoltovarmuusmaksun korottaminen, joka tässä esityksessä on esillä: aikaisemmin tuo maksu toi rahastoon meille rahaa 36 miljoonaa euroa ja tämän esityksen jälkeen 92 miljoonaa, kun saadaan tämä laki voimaan. Elikkä ihan hyvä näin.

Mutta, arvoisa rouva puhemies ja arvoisat edustakollegat, toivon hartaasti, että äsken käydyn turvekeskustelun jälkeen ymmärrämme sen, että meidän on pakko ruveta tässä maailmantilanteessa käyttämään turvetta paljon, paljon enemmän, koska se on ainoa polttoaine, jonka todella pystymme varastoimaan pitkänkin aikaa. Kriisi voi kestää vaikka vuosia. Kuka sen menee takaamaan, mitä ensi yönä tapahtuu? Jokaisessa tilanteessa Suomen pitää olla niin omavarainen, niin että pystymme huolehtimaan kotimaisen energian, kotimaisen ruoan saannista, ja ennen kaikkea, että pystymme turvaamaan suomalaisille turvallisen elämän niissäkin olosuhteissa, jolloin aika on paljon tätä hetkeä pahempi. Toivon niin, että sitä vaikeaa aikaa ei edes tule, mutta viisautta on varautua, ja tämäkin lakiesitys on erinomainen askel oikeaan suuntaan. Tällä koko eduskunnalla pitää olla viisautta nähdä kaikkien suomalaisten etu, asuipa hän sitten maaseudulla tai kaupungissa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kari.

17.16 **Mika Kari sd:** Arvoisa rouva puhemies! En itse päässyt tähän turvekeskusteluun osallistumaan, mutta jaan kyllä huolen huoltovarmuuden näkökulmasta meidän energiantuotannon ikään kuin monipuolisen rakenteen liiallisesta siiloutumisesta. On ihan positiivista, että myös eduskunnassa keskustellaan huoltovarmuuteen liittyvistä energiaratkaisuista. Vaikka turvallisuuden puolella valiokuntatyötä olen tehnyt pitkään, niin aina korostan myös tämän huoltovarmuuden pitkää kaarta, että Suomen ei pidä tehdä nopeita liikkeitä huoltovarmuuskysymyksissä. Täytyy tehdä välttämättömiä, ja tehdään ne myös pitkällä kaarella, ja turvetuotanto on yksi keskeinen osa myös tässä meidän energiapaletissa ja varautumisessa erityyppiseen aikaan.

Niin kuin edustaja Hoskonen sanoi, niin on helppo yhtyä siihen, että toivotaan, että sellaista päivää ei tule, mutta vanha suomalainen sanonta on, että viisas varautuu. Se on viisautta. — Kiitos. [Hannu Hoskonen: Edustaja Kari on oikeassa. — Mika Kari: Kuin myös veli.]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Strandman.

17.17 **Jaana Strandman ps:** Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Hoskonen käytti erittäin hyvän puheenvuoron täällä. Todellakin Suomen perusta rakentuu neljän kulmakiven varaan: sähkö, vesi, lämpö ja ruoka. Nämä ovat arjen turvallisuuden ja kansallisen vakauden

ydinasioita. Siksi niiden on pysyttävä suomalaisessa päätösvallassa, ja kaikilla päätöksillä, kaikilla tasoilla tulee Suomen edun olla aina ykkösasia.

Maailma ympärillämme on muuttunut epävarmemmaksi, ja energiakriisit, geopoliittiset jännitteet, tullit ja toimitusketjujen häiriöt ovat osoittaneet, kuinka haavoittuva yhteiskunta on, jos se ei hallitse omia perusresurssejaan. Omavaraisuus ja varautuminen on vastuullista juurikin tässä ajassa.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 194/2025 vp sisältyvien 1. ja 2. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Eduskunta yhtyi valiokunnan ehdotukseen lakialoitteeseen LA 10/2025 vp sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämisestä. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.